

1. 1972

1. Peppi en Kokki

Komisch duo met Gerard van Essen (Peppi, de dikke) en Herman Kortekaas (Kokki, de dunne). Het zijn twee matrozen die op een boot wonen en naar de wal gaan om "centjes te verdienen". Vanaf 18 oktober 1972 waren ze te zien in een tv-kinderprogramma.

2. Frank Wills

Veiligheidsbeambte in het Watergategebouw in Washington. In de nacht van 17 juni 1972 ontdekte hij tape op de grendels van een deur in de parkeergarage. Nadat hij het had verwijderd, bleek er korte tijd later opnieuw tape te zijn aangebracht.

3. Radio Veronica

Op 30 september 1972 verhuisde Radio Veronica van 192 naar 538 meter in de middengolf. Daardoor was de zeezender voortaan in vrijwel heel Nederland goed te ontvangen.

4. Shirley Chisholm

Stelde zich in 1972 als eerste zwarte vrouw kandidaat voor de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten, onder het motto 'Unbought and unbossed' (niet afhankelijk van geldschietters en zonder aansturing van bovenaf).

5. Ziggy Stardust

Deze creatie van David Bowie was de hoofdpersoon op diens album 'The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders from Mars' uit 1972. Ziggy is een buitenaardse rockster die naar de aarde komt met de boodschap dat de planeet nog slechts vijf jaar te gaan heeft.

6. Loeki de Leeuw

Bedacht door Joop Geesink; vanaf 1972 te zien tussen de STER-reclames op de televisie. Voorheen waren tussen de spotjes alleen wat golfjes te zien.

7. Watership Down

Avonturenroman uit 1972 van Richard Adams rond een groepje konijnen. De schrijver kreeg zeven keer een afwijzing totdat uiteindelijk uitgeverij Rex Collings met hem in zee ging. Het boek won verschillende prijzen en werd ook verfilmd.

8. Schrikkelseconde

Op 30 juni 1972 werd voor het eerst een schrikkelseconde toegevoegd aan de gecoördineerde standaardtijd UTC; om het verschil in lengte tussen een zonnedag en een klokperiode van 24 uur te corrigeren. Na UTC 23:59:59 komt de schrikkelseconde UTC 23:59:60, daarna pas UTC 0:00:00.

9. **Mellow Yellow**

Naam van de eerste coffeeshop in Amsterdam, geopend op 29 oktober 1972. Verwijst naar een liedje van Donovan, dat zou gaan over het roken van gebakken banaan om high te worden. Om te verdoezelen dat er hasj en wiet werd verkocht, werd de zaak aangeduid als 'theehuis'.

10. **Bobby Fischer**

Winnaar van legendarische schaaktweekamp met de Rus Boris Spasski in Reykjavik in 1972. Volgens de Sovjet-delegatie zat er communicatieapparatuur in de stoel van Fischer, maar na demontage werden slechts twee dode vliegen gevonden.

2. **Legendarisch groener gras**

Mythische utopieën uit verschillende tradities. De titel verwijst naar de uitdrukking 'Het gras is altijd groener bij de buren/aan de overkant'.

1. **Datong**

Chinese ideale wereld, letterlijk vertaald 'grote eenheid' en vermeld in het Boek van de Regels en Riten (Liji). In Datong waren er geen diefstallen en vond geen verspilling plaats.

2. **Arcadia**

Utopisch land, al vermeld in de klassieke oudheid. Het is onder meer verbeeld op twee schilderijen, getiteld 'Et in Arcadia ego'. Het ene is van de hand van Nicolas Poussin, het andere van Giovanni Francesco Barbieri (beter bekend als Guercino).

3. **Luilekkerland**

Fictief land uit de middeleeuwse traditie. Om er te komen, moest je je door een Rijstebrijberg heen eten.

4. **Ketumati**

Aards paradijs in enkele boeddhistische tradities. Iedereen woont er in een paleis, gemaakt van juwelen. Het is omgeven door vier Kalpavriksha-bomen, die het hele jaar door genoeg eetbare vruchten voortbrengen om iedereen te voeden.

5. **El Dorado**

Legendarisch land dat zich ergens in Zuid-Amerika zou bevinden. Volgens Voltaire is er niemand ontevreden en is de armste sloeber rijker dan alle Europese koningen bij elkaar.

6. **Avalon**

Mythisch eiland (letterlijk: 'eiland van de fruitbomen'), dat ook opduikt in de Arthursage en dat ergens in de nevelen verborgen is.

7. **Brigadoon**

Mythisch dorp in de Schotse Hooglanden, dat slechts één dag in de honderd jaar zichtbaar zou zijn voor mensen van buitenaf.

8. **Zerzura**

Oasestad, 'wit als een duif', die zou liggen in de woestijn ten westen van de Nijl en die werd bewaakt door zwarte reuzen.

9. **Tír na nÓg**

Mythische plek (letterlijk 'Land van de Jeugd') ten westen van Ierland. Het is de woonplaats van de Sídhé (Ierse elfen). Volgens een legende kun je het eiland soms zien liggen, maar als je het nadert, verdwijnt het in de mist. (De 'n' is een voorvoegsel bij 'Óg' ('jeugdig')). In het Iers kan ook de tweede letter van een woord een hoofdletter zijn.)

10. Scheria

Plek uit de Griekse mythologie en de laatste plek die Odysseus aandeed in zijn 10 jaar durende reis. Er stond een paleis met bronzen muren die schitterden als de zon en met gouden poorten.

3. Dat smaakt naar meer

Details op verpakkingen van etenswaren met 'extra'....

1. **Puur** (De Ruijter specials hagelslag)
2. **Groot** (Jumbo/Plus aardappelen kruimig)
3. **Belegen** (Beemster kaas)
4. **Vezelrijk** (Aldi volkoren brood)
5. **Vergine** (Bertolli olijfolie)
6. **Krokant** (Queens pangalicious)
7. **Dark** (Jumbo koffiepads)
8. **Fijn** (Bonduelle worteltjes)
9. **Crunchy** (Calvé pindakaas)
10. **Hot** (Pringles cheese & chili flavour)

4. 10 over de dertiende

De letter M is de dertiende letter van het alfabet.

1. M&M's

Vroeger waren de snoepjes onder meer bruin, rood, groen en geel. In 1976 werd rood vervangen door oranje. Rode kleurstof zou gevaarlijk zijn voor de gezondheid. In 1987 werd de kleur toch weer toegevoegd.

2. Boney M

Producer Frank Farian kreeg het idee voor deze bandnaam bij de Australische tv-serie Boney. Hij vond dat een mooie en simpele klank. Boney M had een grote hit met 'Daddy Cool'.

3. Fort M

Winkel met in het assortiment onder meer de merken Studio Henk en Woud.

4. N or M?

Detectiveverhaal van Agatha Christie, met daarin onder meer ene Major Bletchley. De inlichtingendienst MI5 vreesde even dat Christie wist van de geheime activiteiten in Bletchley Park, waar geprobeerd werd de Duitse Enigma-code te breken.

5. People v. Marquan M.

Benaming voor een uitspraak van een rechtbank in New York, die zich uitsprak tegen het strafbaar stellen van cyberbullying (online pesten). Zo'n strafbaarstelling zou het recht op vrije meningsuiting ten onrechte inperken.

6. The Divine Miss M

Bette Midler brak in 1970 door als zangeres in Continental Baths, een gay-sauna in New York. Ze stond ook wel bekend onder haar informele artiestennaam 'The Divine Miss M', tevens de titel van haar debuutalbum uit 1972.

7. Dial M for Murder

Film van Hitchcock uit 1954. Een huurmoordenaar probeert de vrouw van Tony Wendice te vermoorden, maar komt zelf om het leven als ze zich verweert. Ze kan de galg alleen ontlopen als kan worden aangetoond dat de huurmoordenaar zelf een sleutel had gehad.

8. **Samsung Omnia M**

Smartphone, waarvan de twee voorgaande modellen de Omni W en de Omnia 7 waren.

9. **M1-helm**

Stalen gevechtshelm van het Amerikaanse leger, gebruikt tussen 1941 en 1985. Hij had als bijnaam 'Steel Pot' (kookpot).

10. **M-jaar**

Benaming van een speciaal jaar voor vmbo'ers, waarin ze zich kunnen oriënteren op een eventuele vervolgstudie op het mbo. Dit jaar wordt aangeduid als 'M-jaar, mind the gap'.

5. **Artistieke 'heiligen'**

Mensen met een artistiek beroep die 'Saint' in hun achternaam hebben.

1. **Camille Saint-Saëns**

Saint-Saëns beschouwde zijn populairste werk, 'Le Carnaval des Animaux', als een grap. Het heeft dan ook geen opusnummer en is pas uitgegeven in 1922, een jaar na zijn dood.

2. **Benoît de Sainte-Maure**

Dichter uit de 12de eeuw, bekend van de 'Roman de Troie'. Daarbij baseerde hij zich niet op Homerus, maar op een Latijnse tekst die terugging op de Trojaan Dares Phrygius.

3. **Yves Saint-Laurent**

In 1957 vertelde modeontwerper Christian Dior tegen de moeder van Saint-Laurent dat hij haar zoon had gekozen tot zijn opvolger. Dat verbaasde haar, omdat Dior toen nog maar 52 jaar was. Maar twee maanden later stierf Dior plots aan een hartaanval.

4. **Eva Marie Saint**

Deze blondine was een van de favoriete actrices van Alfred Hitchcock. Op de middelbare school had ze als bijnaam 'Bubbles', omdat ze vaak spuugbelletjes met haar mond maakte.

5. **Charles Augustin Sainte-Beuve**

Frans schrijver, die een tijdlang elke maandag in een krant (van 1849 tot 1852 'Le Constitutionnel' en van 1852 tot 1861 'Le Moniteur') commentaren schreef over de actualiteit en de literaire wereld.

6. **Buffy Sainte-Marie**

Canadese singer-songwriter, bekend van het anti-oorlogslied 'Universal soldier'.

7. **Monsieur de Sainte-Colombe**

De gamba heeft vijf tot zeven (meest zes) snaren, gestemd als volgt van hoog naar laag (tenorgamba): d' a e c G D. Een zevende snaar (A) werd toegevoegd door Monsieur de Sainte-Colombe. Deze liet een gevoeliger speelwijze toe.

8. **Jennifer Saint**

Schrijfster die bewerkingen maakt van verhalen uit de Griekse mythologie. Daarbij zet ze deze in een ander kader door ze te vertellen vanuit een vrouwelijk perspectief.

9. **Niki de Saint Phalle**

Kunstenares die naam maakte als action painter met haar 'Tirs' (schiethappenings waarbij ze met verf gevulde objecten lek schoot met een jachtgeweer).

10. **Antoine de Saint-Exupéry**

Schrijver van onder meer 'Le petit prince' (De kleine prins). De hoofdpersoon ontmoet daarin onder meer een vos, die stelt dat je alleen met het hart goed kunt zien. "Het wezenlijke is voor de ogen onzichtbaar."

6. Vlinders op de vlakke

Emmen. De naam zou betekenen 'de vlakke' of 'het lage land'. De stad heeft als bijnaam Vlinderstad.

1. Bianca Hoogendijk

Echtgenote van oud-premier Jan Peter Balkenende, geboren in Emmen. Als eerste Nederlandse premiersvrouw behield ze haar eigen achternaam, bleef ze buitenshuis werken (als universitair docent arbeidsrecht in Rotterdam) en had ze een doctorstitel.

2. De Stip

Kunstwerk in Emmen van kunstenaarscollectief de toyisten. Het is een voormalig buffervat voor aardgas, waaraan het thema 'Leven met energie' is gekoppeld.

3. Jan Campert

Emmen heeft een oorlogsmonument van tegels, dat een opengescheurde archiefdoos voorstelt. De doos bevat, naast fragmenten van archiefstukken van de gemeente Emmen, het gedicht 'Het Lied der Achttien Dooden' van Jan Campert.

4. Daniel Lohues

Lohues, geboren in Emmen, schreef 'Hier kom ik weg'. Het werd het onofficiële Drentse volkslied en tevens het strijdlid van de supporters van het gepromoveerde FC Emmen.

5. Zuster Engel

Markante persoonlijkheid en een van de bekendste zusters in Emmen. Na de oorlog kreeg ze van de bevolking een jeep. Die gebruikte ze onder meer voor ziekenvervoer door het bed op de motorkap te plaatsen.

6. Mohammed Baparape Ali

Toezichthouder in het stadspark van Emmen. Na de dood van zijn oom zou hij de troonopvolger zijn van een koninkrijkje in Benin. Dat sloeg hij echter af, omdat hij liever in Nederland wilde blijven.

7. Niek de Boer

Stedenbouwkundige die eind jaren zestig bij een nieuwbouwproject in de woonwijk Emmerhout in Emmen het begrip 'woonerf' introduceerde.

8. Dirk Jan Dijkstra

Inwoner van Emmen, die in 2015 de Nederlandse Kerk van het Vliegend Spaghettimonster oprichtte. Toen hij bij de gemeente een identiteitskaart aanvraag, werd de bijgeleverde foto echter geweigerd, omdat hij daarop stond met een vergiet op zijn hoofd.

9. Jannes

Nederlandse zanger van het levenslied, voluit Jannes Wolters en afkomstig uit Emmen. Hij wordt ook wel 'de koning der piraten' genoemd.

10. Emmense baliekluivers

Benaming van een arrest van de Hoge Raad uit 1952 over een verdachte uit Emmen die werd vervolgd voor 'baliekluiverij': het zich nodeloos ophouden op een brug. Dat was verboden volgens de lokale Emmense politieverordening.

7. Dat doet een belletje rinkelen?

Ringtones van verschillende merken mobiele telefoons.

1. Realme

2. Palm

3. Samsung

4. LG

5. Huawei

6. Sony
7. Siemens
8. Nokia
9. Blackberry
10. Xiaomi

8. Rond onze enige vader

Adrianus VI (paus in 1522-1523) was de enige paus uit de Lage Landen.

1. Joannes de Cuppis (ook: Johannes de Cuppis)

Tijdens het conclaaf van 1521-1522 werd na vele vruchteloze stemrondes Adrianus als alternatief naar voren geschoven. Op 9 januari 1522 volgde een beslissende stemronde. Toen de Romeinse kardinaal Joannes de Cuppis als 26ste zijn stem uitbracht op Adrianus, werd de benodigde tweederde meerderheid bereikt voor het pausschap.

2. L'Ampolla

Toen Adrianus tot paus was gekozen, reisde hij van Tortosa naar de Spaanse kust, om daar scheep te gaan naar Rome. In de kustplaats L'Ampolla staat een standbeeld van hem, waarop hij vastberaden in oostelijke richting kijkt.

3. Francesco Chierigati

Op de Rijksdag van Neurenberg in 1522 las de pauselijke afgevaardigde Chierigati een verklaring voor namens de paus, waarin deze openlijk erkende dat er in de Kerk vele misstanden waren en waarin hij tevens beterschap beloofde. Dat was een unicum.

4. Baardendecreet

Kort na zijn aantreden vaardigde Adrianus VI een verbod uit op het dragen van lange baarden door hoge geestelijken, omdat hij dat als een vorm van ijdelheid beschouwde.

5. Adrianus Gold

Ter ere van Adrianus VI bracht de Leuvense brouwerij Breda een blond bier op de markt met de naam 'Adrianus Gold'. Het wordt onder meer omschreven als een verraderlijk licht bier, waarbij de citrus qua smaak zorgt voor een fijne en verfrissende toets.

6. Pasquino

Beeld in Rome, waar vaak spottende teksten werden aangebracht op machthebbers. Daarom werd het vaak aangeduid als 'sprekend beeld'. Vooral Adrianus VI moest het ontgelden.

7. Pietro Aretino (ook goed: Pietro d'Arezzo)

Italiaans schrijver (1492-1556), die vaak kritische pamfletten uitbracht. In zijn satirische Pasquinate schold hij Adrianus VI uit voor 'de Duitse schurft'. Voor straf werd hij verbannen.

8. Testiculos habet et bene pendentes

Aanduiding voor een oude traditie, waarbij op een speciale stoel de mannelijkheid van een geestelijke werd onderzocht. Letterlijk vertaald: 'Hij heeft testikels en ze hangen goed'. Naar verluidt werd deze traditie afgeschaft door paus Adrianus VI.

9. Jan van Scorel, Sede Vacante 1523

Stripverhaal van Jan Paul Schutten (schrijver) en Paul Teng (tekenaar) rond de vroege dood van Adrianus VI. In het deels gefingeerde verhaal denkt schilder Jan van Scorel (onder Adrianus conservator van het Vaticaan) aan moord en stelt een onderzoek in.

10. Els van Stalborch

Op de Pausdam in Utrecht werd in 2017 een standbeeld onthuld van de in Utrecht geboren paus Adrianus VI. Daarbij werd een in steen gebeiteld gedicht van Els van Stalborch in het wegdek aangebracht.

9. Met de 89e als elementair slot

Namen en begrippen die eindigen op -ac. Actinium (aangeduid met 'Ac') is het 89ste element in het periodiek systeem der elementen.

1. Michel Montignac

Frans schrijver en wetenschapper, bekend van het Montignac-dieet. Zijn bekendste boek, in vertaling: "Ik eet, dus ik val af" uit 1987 werd 18 miljoen keer verkocht in 45 landen.

2. Big Mac

Hamburger van McDonald's, bestaande uit twee schijven rundergehakt met ijssla, kaas, augurk, ui en Big Macsaus tussen een driedelig sesambroodje.

3. Bergerac

Britse televisieserie over detective Jim Bergerac en zijn avonturen op het eiland Jersey. De serie met 87 afleveringen werd opgenomen tussen 1981 en 1991.

4. Paul Signac

Frans kunstschilder die behoorde tot het pointillisme: een schildertechniek met stippen. Hij was autodidact: hij verwierf zijn artistieke kennis grotendeels door zelfstudie.

5. Bric-à-brac

Franse term voor allerhande goedkope voorwerpen en snuisterijen. Het woord betekent zoiets als 'van hier en van daar', 'overal vandaan gesleept'.

6. Louis de Pointe du Lac

Personage in de film 'Interview with the Vampire' uit 1994. Het oorspronkelijke script uit 1976 zou verfilmd worden met Alain Delon in de hoofdrol, maar filmmaatschappij Paramount bleek niet geïnteresseerd.

7. Tic Tac

Verfrissende pepermuntjes die eind jaren zestig op de markt kwamen. Bij openen en sluiten maakt de verpakking een 'tik-tak'-geluidje.

8. Jack Kerouac

Amerikaans schrijver, bekend van 'On the road'. Daarin beschrijft hij een aantal reizen door de VS. Hij schreef de eerste versie van dit boek in 1951 op een enorme rol papier van ruim 36 meter lang.

9. Louis XIII Cognac

In 2015 maakten Robert Rodriguez en John Malkovich de film '100 Years', die pas in 2115 vertoond mag worden. De film werd gefinancierd door het cognacmerk Louis XIII. XXO staat voor extra extra old, een vatrijping van minimaal 14 jaar. En net als cognac, wil men deze film ook laten rijpen.

10. Cul-de-sac

Doodlopende weg, doodlopend spoor (kopspoor) of een gedachtengang die nergens toe leidt.

10. Zijn laatste woord heeft geklonken

Schrijver Remco Campert, overleden op 4 juli 2022. De titel verwijst naar zijn gedicht 'Poëzie is een daad van bevestiging', met als slotregels: "de dood is slechts de stilte in de zaal nadat het laatste woord geklonken heeft. De dood is een ontroering."

1. Ten lessons with Timothy

Titel van de eerste dichtbundel van Remco Campert uit 1950, die hij in een oplage van vijftig stuks stencilde. Een jaar later volgde zijn officiële debuut: 'Vogels vliegen toch'.

2. Tjeempie! Of Liesje in Luiletterland

Roman uit 1968 over de vijftienjarige Liesje, die van haar leraar Nederlands voor de paasvakantie als opdracht heeft gekregen om enkele moderne schrijvers te ontmoeten. Daarvoor reist ze naar Amsterdam, waar zich enkele avontuurlijke belevenissen afspelen.

3. Hoe ik mijn verjaardag vierde

Verhalenbundel uit 1969 met acht trieste verhalen over verjaardagen, huwelijken en echtscheidingen. Om de verkoop te stimuleren, stond Campert op de omslagfoto, omringd door vier schaars geklede blondines en een naakte brunette.

4. Drs. Mallebroetje

Personage in de columns die hij afwisselend met Jan Mulder schreef voor de Volkskrant. Het gaat om een Tweede Kamerlid uit Elst, dat geregeld zijn visie op de politiek en het leven gaf, daarbij gesteund door 'het jonge ding uit de achterban'.

5. Het leven is vurrukkulluk

In deze roman uit 1961 voert Campert Kees Bakels (uit 'Kees de jongen' van Theo Thijssen) terloops op als oude man. Hij komt onverwacht weer in contact met zijn jeugdliefde Rosa Overbeek, wat alsnog leidt tot een happy end.

6. Somberman's actie

Boekenweekgeschenk uit 1985 rond Somberman. Omdat zijn vrouw hem niet wil knippen, gaat hij op dinsdagmiddag naar de kapper. Deze knipt hem graag, omdat hij dan gesloten is en dan niet voor de Belastingdienst hoeft te werken.

7. Jan Mulder

Onder het gezamenlijke pseudoniem CaMu schreef Campert samen met Jan Mulder tussen 1996 en 2006 om de beurt iedere dag een column op de voorpagina van de Volkskrant. Typografisch was de titel van de column zo weergegeven, dat de letters van de auteur van de dag vetgedrukt waren.

8. Gerard Beka

Personage in de roman 'Liefdes schijnbewegingen' uit 1963. Per ongeluk zat hij ooit tijdens de paasdagen opgesloten in de koelcel van de buurtslager.

9. Braak

Literair tijdschrift, in 1950 opgericht door Remco Campert en Rudy Kousbroek. De titel verwees naar braakliggend land (naar 'The waste land' van T.S. Eliot), maar tevens wilden ze hiermee hun tong uitsteken naar Menno ter Braak.

10. Het gangstermeisje

Regisseur Frans Weisz wilde als regiedebuut 'Het leven is vurrukkulluk' verfilmen. Toen dat niet wilde lukken, besloot hij een ander boek te verfilmen: 'Het gangstermeisje'. Campert had echter alleen nog maar die titel; de roman zelf moest nog geschreven worden. Uiteindelijk was het scenario eerder klaar dan de roman zelf.

11. Who's Johnny?

Rollen van acteur Johnny Depp in verschillende films.

1. Edward Scissorhands

(in 'Edward Scissorhands', 1990)

2. Willy Wonka

(in 'Charlie and the Chocolate Factory', 2005)

3. Donald Trump

(in 'Donald Trump's The Art of the Deal: The Movie', 2016)

4. **Wade 'Cry-Baby' Walker**

(in 'Cry-Baby', 1990)

5. **Jack Sparrow**

(in filmreeks 'Pirates of the Caribbean', 2003-2017)

6. **Barnabas Collins**

(in 'Dark Shadows', 2012)

7. **Ichabod Crane**

(in 'Sleepy Hollow', 1999)

8. **Tonto**

(in 'The Lone Ranger', 2013)

9. **Sweeney Todd**

(in 'Sweeney Todd: The Demon Barber of Fleet Street', 2007)

10. **Tarrant Hightopp / The Mad Hatter**

(in 'Alice in Wonderland', 2010 en 'Alice Through the Looking Glass', 2016)

12. **Opgewekt door een echo**

Roemenië. Sinds 1989 heeft het als volkslied 'Deșteaptă-te, române!' ('Ontwaak, Roemeen!'), gebaseerd op het gedicht 'Un răsunet' ('Een echo') van Andrei Mureșanu.

1. **George Enescu**

Roemeens componist en dirigent. Hij stond bekend om zijn fenomenale geheugen. Omdat hij daardoor vaak niet de moeite nam om zijn composities op papier te zetten, zijn er verschillende verloren gegaan.

2. **Cimitirul Vesel**

Benaming van een kerkhof in het stadje Săpânța (vertaald: 'het Vrolijke Kerkhof'). Elk graf is voorzien van een lichtvoetig versje, gewijd aan de overledene. Op deze manier wilde de plaatselijke houtbewerker Stan Ioan Pătraș de dood wat verzachten.

3. **Eugène Ionesco**

Roemeens-Frans toneelschrijver, vader van het absurde theater. Uit ijdelheid gaf hij als zijn geboortjaar niet 1909 op (zoals het geval was), maar 1912. Zo wilde hij het laten samenvallen met het sterfjaar van zijn idool, toneelschrijver Ion Luca Caragiale.

4. **Voroneț-blauw**

Bijzonder soort azuurblauw, genoemd naar de kleur van de fresco's in het Voronețklooster (Mănăstirea Voroneț) bij het dorp Voroneț in het noorden van Roemenië.

5. **Constantin Brâncuși**

Roemeens-Frans beeldhouwer. In 1907 ging hij in de leer bij Auguste Rodin in Frankrijk, maar vertrok al na een maand. Hij meende dat hij zelf geen groot kunstenaar kon worden zolang hij voor Rodin werkte. Hij schreef: "Rien ne pousse à l'ombre d'un grand arbre" (Er groeit niets in de schaduw van een grote boom).

6. **Bulă**

Naam van een fictieve antiheld uit de Roemeense volkscultuur. Zijn naam is een opzettelijke verbastering van 'Pulă' (een platte term voor 'penis').

7. **Udatul Ionilor**

Naam van een jaarlijks evenement op 7 januari (de feestdag van Johannes de Doper) in het dorp Talmacel. Iedereen met de naam Jan (of varianten daarvan) wordt dan nat gespetterd, als herinnering aan het dopen door Johannes.

8. **Scholomance / Solomonărie**

Legendarische school voor zwarte magie, die zich ergens onder de grond in Transsylvanië zou bevinden. Hij zou geleid worden door de duivel zelf.

9. **Grigore Lup**

Schoenmaker uit de stad Cluj. Toen hij aan het begin van de coronapandemie in 2020 merkte dat veel mensen onvoldoende afstand hielden van elkaar, ging hij schoenen maken met een heel lange neus van 75 cm.

10. **Nadia Comaneci**

Roemeense turnster, die tijdens de Olympische Zomerspelen van 1976 in Montreal voor het eerst een perfecte 10 scoorde op de brug. Omdat zo iets tot dan toe voor onmogelijk werd gehouden, kon het scorebord slechts drie cijfers weergeven: '1.00'.

13. **Dierbare beelden**

Films met de naam van een landzoogdier in de titel.

1. Cat on a hot tin roof (1958)
2. The clan of the cave bear (1986)
3. The deer hunter (1978)
4. Dog day afternoon (1975)
5. Groundhog Day (1993)
6. The horse whisperer (1998)
7. The day of the jackal (1973)
8. Lion (2016)
9. Black Panther: Wakanda Forever (2022)
10. Who framed Roger Rabbit? (1988)

14. **Veertientjes**

Nederlandse sporters en hun bijgeloof. De titel verwijst naar Johan Cruyff. In 1970 maakte hij na een blessure zijn rentree in de wedstrijd Ajax-PSV met nummer 14. Omdat hij toen won en het lekker vond gaan, behield hij uit bijgeloof steeds datzelfde rugnummer.

1. **Ireen Wüst**

Schaatsster. Met haar gouden medaille op de 1500 meter bij de Olympische Winterspelen in Peking in februari 2022 schreef ze geschiedenis. Na afloop bleek dat ze haar vingernagels had gelakt in de kleuren oranje, rood, wit en blauw, en haar pinken in de kleur goud.

2. **Leontien van Moorsel**

Wielrenster. Bij belangrijke wedstrijden droeg ze altijd een speldje met daarop een Mariabeeldje.

3. **Sharon van Rouwendaal**

Zwemster. Won in 2021 goud op de 10 kilometer bij de Olympische Spelen in Tokio. Tijdens haar race moest haar man man thuis op de bank de hele tijd hun hond Rio op schoot nemen.

4. **Nico Rienks**

Roeier. In elk land waar hij een wedstrijd had, maakte hij voorafgaand aan de wedstrijd eerst een stampotje klaar en verrichtte hij een goede daad.

5. **Michael Boogerd**

Wielrenner. In 2001 kreeg hij van zijn vriendin op zijn verjaardag haar eerste melktandje cadeau. Sindsdien droeg hij het altijd bij zich aan een ketting samen met zijn eigen eerste melktandje en een klavertje vier van zijn moeder.

6. **Jochem Uytdehaage**

Schaatser. Op de dag voor een belangrijke wedstrijd deed hij altijd een stel nieuwe veters in zijn schaatsschoenen.

7. Arjen Robben

Voetballer. Om extra geluk af te dwingen, liet hij de naam van zijn zoontje op zijn voetbalschoen zetten.

8. Anky van Grunsven

Dressuurrijdster. Kreeg van haar sponsor ooit een riem met twee olifantjes, die geluk moesten brengen.

9. Gerrie Knetemann

Wielrenner. Hij weigerde uit bijgeloof altijd stelselmatig het startnummer 13, evenals hotelkamers met dat nummer.

10. Evert van Benthem

Schaatser. Beschouwde 13 als zijn geluksnummer sinds hij ooit op 13 januari zijn eerste wedstrijd bij de A-rijders won. Ook won hij in 1985 de dertiende Elfstedentocht met het nummer 13. In 1986 won hij de Elfstedentocht nogmaals met nummer 13.

15. 2022

1. Harrie Jekkers

Haagse zanger die ooit in een lied fantaseerde dat hij ergens de Monseigneur Bekkerslaan met een viltstift omdoopte tot Monseigneur Jekkerslaan. Er wordt nu daadwerkelijk een plein naar hem genoemd: het plein voor de Koninklijke Schouwburg in Den Haag heet voortaan Harrie Jekkersplein.

2. Joepie de poepie

Edwin Rutten gebruikte deze uitroep vaak in zijn kinderprogramma 'De Film van Ome Willem' uit de jaren zeventig. Hij wordt nu opgenomen in de nieuwe uitgave van de Dikke Van Dale.

3. Étienne Klein

Franse natuurkundige die op zijn Twitter-account een afbeelding plaatste van (naar eigen zeggen) de ster Proxima Centauri. Een paar dagen later gaf hij toe dat het een grap was: het was geen ster, maar een stukje chorizo-worst.

4. Happy

Aziatische olifant in de Bronx Zoo in New York. Een dierenrechtenorganisatie eiste in juni erkenning dat Happy een 'persoon' is met bijbehorende rechten. Ze zou tegen haar zin eenzaam in een hok zitten, terwijl ze beter af zou zijn in een olifantenopvang.

5. Jelle de Graaf

Klimaatactivist die in oktober tafelgast was bij het tv-programma Jinek. Om het thema 'klimaatverandering' meer onder de aandacht te brengen, lijmde hij zich daarbij aan de tafel vast.

6. Goeiemorgen, morgen

Dit Belgische songfestivallied uit 1971 werd in 2022 onverwacht een hit in Oekraïne. 'Goei' is daar een scheldwoord; Oekraïeners zingen nu dit lied om op een ludieke manier hun ongenoegen te uiten als door de oorlog het licht of de verwarming het niet doet.

7. Dillon Helbig

Achtjarig jongetje uit Idaho (VS) dat in een door hemzelf geschreven boek (verstopt in een kast van de bibliotheek) vertelt hoe hij teruggaat in de tijd nadat de ster op zijn kerstboom is ontploft. Het boek werd onverwacht het populairste boek van de bibliotheek.

8. Het blauwe huis

Woning in Zaandam die de inspiratie vormde voor het schilderij 'Het blauwe huis' van Claude Monet. Het huis krijgt weer zijn originele kleur blauw terug.

9. Eunice Storm

Inwoonster van Zierikzee die in februari even in het centrum van de aandacht stond toen storm Eunice over ons land trok. Ze kon de grapjes rond haar naam echter wel waarderen.

10. Pakjesboot 12

Benaming voor de stoomboot die tussen 1985 en 2022 werd gebruikt bij de landelijke intocht van Sinterklaas. In het Sinterklaasjournaal werd getoond dat hij onderweg naar Nederland zonk. Presentatrice Dieuwertje Blok droeg daarbij een trui met de toepasselijke tekst 'Chaos'. (De nieuwe boot kreeg de naam 'De Stoomboot'.)